

Ad økologiske fødevarer

Økologi er godt for naturen, og meget peger i retning af, at økologi har sundhedsmæssige fordele, jf. »Fakta om økologi« på Informationscenter for Miljø & Sundheds hjemmeside (<http://www.miljoecogsundhed.dk/default.aspx?node=3597>).

Danmark er det land i verden, hvor forbrugerne køber mest økologi. Men andelen udgjorde i 2006 kun knap 4 pct., og selv om den formentlig er blevet en del større i 2007, er potentialet langt større.

En af forhindringerne er merprisen, som for mange økologiske produkter forøges af, at økologi-varianten betragtes som en nichevare, hvor avancen sættes særlig højt. For mange varer er det fortsat en lidt fastlåst situation, hvor høje priser fører til lav omsætning, som betyder høje stykavancer og dermed fortsat høje priser. Det betyder også, at mange butikker ikke fører økologiske varer – eller kun ganske få.

Forslagsstillerne ønsker at bryde denne dårlige spiral gennem et tilskud til økologiske varer, som udbetales i producent- og importleddet. Tilskuddet kunne som udgangspunkt fastsættes til 1 kr. pr. kilo. Tilskuddet udbetales i sidste producentled (f.eks. gartneri, mejeri, slagteri) eller ved import. For mange slags frugt og grønt og mælkevarer kan det bane vej for udligning af hele eller det meste af prisforskellen og derfor for en langt højere markedsandel. Med en fordobling af salget vil udgiften være på ca. 400 mio. kr.

Ad fedtafgift

Vores kost er alt for fedt. Det skyldes bl.a., at der er et overskud af fedt i landbrugsproduktionen set i forhold til vores ernæringsmæssige behov (det er ganske vist blevet bedre med slankere grise, men problemet findes stadig). Faktisk er det sådan, at EU igennem mange år har ydet et særlig højt tilskud til skolemælk med højt fedtindhold – sødmælk – for på den måde at komme af med overskydende fedt. Det overskydende fedt fra landbruget er med til at gøre fedt til en billig råvare. EU har dog langt om længe vedtaget at ændre dette usunde princip.

Der er grund til at gøre det modsatte af, hvad EU gjorde: Lægge en afgift på fedt. Her foreslås afgiften begrænset til animalsk fedt. Det skyldes, at vegetabilsk fedt ernæringsmæssigt er betydelig mindre skadeligt og også har visse positive egenskaber. Endvidere foreslås fisk undtaget

Afgiften foreslås sat til 40 kr. pr. kilo rent fedt. Det vil f.eks. betyde, at en pakke med ½ kg hakket kød vil stige 2,50 kr. i pris (2 kr. i fedtafgift + moms), hvis den indeholder 10 pct. fedt, og 5 kr. (4 kr. i fedtafgift + moms), hvis der er 20 pct. fedt. Det vil både trække i

retning af lavere forbrug af kød og give det magrere kød en afgørende forskel – det vil typisk være det magre kød, der bliver billigst, mens det i dag typisk er omvendt.

Meget pålæg, pølser m.v. har et fedtindhold på 25 pct. Det betyder, at 100 g fedt pålæg vil blive 1,25 kr. dyrere, mens en pakke pølser på 1 kg vil stige 12,50 kr. i pris. Der vil være et stærkt incitament til at begrænse fedtindholdet i produkterne.

For 1 l mælk vil gælde:

- Minimælk (0,5 pct. fedt): + 25 øre
- Letmælk (1,5 pct. fedt): + 50 øre
- Sødmælk (3,5 pct. fedt): + 175 øre

Det skal dog nævnes, at f.eks. minimælk typisk er billigere end sødmælk, men prisforskellen vil med forslaget stige med 1,50 kr., hvilket vil øge tilskyndelsen til at købe magre mælk.

Tilsvarende for andre mælkeprodukter som yoghurt og ymer.

Netop fordi der i mange tilfælde findes tilsvarende magrere produkter, vil effekten af en fedtafgift være stor (udtrykt i økonomiske termer er fede og magre produkter inden for samme kategori »nære substitutter«).

Det antages, at forslaget fører til en reduktion af det animalske fedtforbrug med 25 pct., hvilket giver et provenu på ca. 4,1 mia. kr. Det skal dog siges, at der er store forskelle i, hvordan forskellige statistiske kilder opgør vores fedtforbrug. Beregningen lægger sig imellem yderpunkterne.

Ad sukkerafgift

Afgiften på chokolade- og sukkervarer (herefter kaldet sukkerafgiften) er et gammelt eksempel på en afgift, der har en ernæringsmæssig effekt. Der er imidlertid klart brug for en revision af afgiften, hvis udformning ikke har været ændret meget på 40 år (ud over at satsen er blevet sat op ved forskellige lejligheder).

Afgiften betales i dag med 14,20 kr. pr. kilo af de varer, der er pålagt afgift. Der betales altså ikke efter sukkerindhold, hvilket betyder, at afgiften ikke giver noget incitament til at begrænse brugen af sukker i den enkelte vare. Hertil kommer, at afgiften er afgrænset til bestemte varer, jf. § 1 i Lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m.m., jf. lovbekendtgørelse nr. 567 af 3. august 1998 med ændringer. Det springer f.eks. i øjnene, at de mange meget sukkerholdige morgenmadsprodukter både i form af sød yoghurt o. lign. og Guld-korn og andre cerealier med meget sukker ikke er omfattet af afgiften, selv om de tilfører børn og andre slikmunde tonsvis af sukker hver eneste morgen.